

De effecten van perseveratie bij obsessieve-compulsieve stoornis op semantische satiatie en dissociatieve twijfel

Gepubliceerd: 04-09-2012 Laatste bijgewerkt: 26-04-2024

Onderdeel 1 van het onderzoek: 1) Zullen OCS patiënten meer gevoelens van dissociatie ervaren na klinische perseveratie? Onderdeel 2 van het onderzoek: 2) Zullen OCS patiënten, na het herhaaldelijk opzeggen van woorden, meer gevoelens van dissociatieve...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Angststoornissen en -symptomen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON36836

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

De effecten van compulsieve perseveratie

Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

dwangstoornis, obsessieve-compulsieve stoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Dissociatie, OCS, Onzekerheid, Perseveratie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Eerste onderdeel:

De uitkomstmaat van dit onderzoek is de mate van dissociatieve onzekerheid van OCS patiënten, na het wel of niet uitvoeren van klinisch perseveratief gedrag.

Tweede onderdeel:

De uitkomstmaat van dit onderzoek is de mate van dissociatieve onzekerheid, de mate van intolerantie van deze dissociatieve onzekerheid en de mate van semantisch satiatie na het perseveratief of niet-perseveratief opzeggen van woorden. De mate van semantische satiatie zal worden bepaald door de reactietijden te meten in de taak waarin participanten moeten beslissen of het herhaalde woord en het woord wat verschijnt op het beeldscherm aan elkaar zijn gerelateerd.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Patiënten met een obsessieve-compulsieve stoornis voeren perseveratief gedrag uit, zoals checken, om de ervaren onzekerheid te reduceren. Echter, perseveratief gedrag verhoogd de ervaren onzekerheid op paradoxale wijze. De cruciale vraag is hoe perseveratie leidt tot dissociatieve onzekerheid.

Bevindingen met betrekking tot de inhibitie van 'spreading of activation' zijn hiervoor wellicht relevant. Wanneer een stimulus (bv. 'appel') wordt verwerkt, worden semantisch verwante concepten (bv. 'banaan') meer toegankelijk. Echter, wanneer een stimulus herhaaldelijk wordt verwerkt, wordt deze spreading of activation geblokkeerd. Dit leidt tot semantische satiatie; de beschikbaarheid van semantisch gerelateerde stimuli wordt verminderd. Obsessief compulsief herhaaldelijk gedrag (zoals checken) interfereert mogelijk op dezelfde wijze met de spreading of activation van semantisch gerelateerde concepten, waardoor de toegang tot de betekenis van het gedrag verminderd wordt. Dit zou kunnen resulteren in de ambivalente onzekerheid die wordt ervaren door OCS patiënten (bv. "ik kan wel zien dat de schakelaar uitstaat, maar het voelt vreemd en onwerkelijk"). In een eerdere studie werd gevonden dat wanneer gezonde participanten op perseveratieve wijze checken, semantische satiatie optrad en gevoelens van dissociatieve onzekerheid werden ervaren. De huidige studie zal deze effecten van semantische satiatie verder onderzoeken bij patiënten met OCS. Het eerste deel van de studie heeft als doel bij OCS patiënten de effecten van perseveratief gedrag wat wordt uitgevoerd in de thuissituatie op dissociatieve onzekerheid nader te onderzoeken. In het tweede deel van de studie zullen zowel OCS patiënten als gematchte controle proefpersonen deelnemen aan een perseveratietaak. In deze studie willen we onderzoeken of OCS patiënten, na het herhaaldelijk opzeggen van woorden, meer gevoelens van dissociatieve onzekerheid rapporteren en een hogere mate van semantische satiatie ervaren dan gezonde controle participanten. Daarnaast willen we ook onderzoeken of OCS patiënten verschillen van gezonde participanten met betrekking tot hun intolerantie van deze dissociatieve onzekerheid.

Doel van het onderzoek

Onderdeel 1 van het onderzoek:

1) Zullen OCS patiënten meer gevoelens van dissociatie ervaren na klinische perseveratie?

Onderdeel 2 van het onderzoek:

2) Zullen OCS patiënten, na het herhaaldelijk opzeggen van woorden, meer gevoelens van dissociatieve onzekerheid ervaren dan gezonde controle participanten?

3) Zullen OCS patiënten, na het herhaaldelijk opzeggen van woorden, een hogere mate van semantische satiatie vertonen dan gezonde controle participanten?

4) Zijn de snelheid waarmee wordt beslist of woorden gerelateerd zijn aan elkaar en gevoelens van dissociatieve onzekerheid positief met elkaar gecorreleerd?

5) Als dissociatieve onzekerheid optreedt, zullen OCS patiënten verschillen van gezonde participanten met betrekking tot hun intolerantie van deze dissociatieve onzekerheid?

Onderdeel 1+2 van het onderzoek:

6) Is de mate van dissociatieve onzekerheid, welke door OCS patiënten is

gerapporteerd in het eerste deel van het onderzoek (na perseveratie in de thuissituatie), positief gecorreleerd met de mate van dissociatieve onzekerheid welke is gerapporteerd in het tweede deel van het onderzoek (na het herhaaldelijk opzeggen van woorden)?

Onderzoeksopzet

Onderdeel 1:

Dit is een binnen-groeps opzet, met 1 onafhankelijke variabele: Conditie (perseveratie/geen perseveratie).

Onderdeel 2:

Dit is een experimenteel gemixt binnen-tussen groepen design, met drie onafhankelijk variabelen: Conditie (perseveratie/ geen perseveratie), Gerelateerd (woorden zijn gerelateerd/woorden zijn niet gerelateerd) en Groep (OCS patiënten/ gezonde controle participanten).

Onderzoeksproduct en/of interventie

nvt

Inschatting van belasting en risico

Deelname aan dit onderzoek brengt geen risico's met zich mee voor de participanten. De belasting binnen dit onderzoek bestaat uit het invullen van een reeks vragenlijsten in het laboratorium welke ongeveer 35 minuten in beslag zullen nemen, een interview met de onderzoeker, het invullen van vragen in de thuissituatie en het deelnemen aan een taak waarin participanten zowel woorden moet herhalen als een reactietijdentask waarin participanten dienen te reageren op onschadelijke tonen. Deze studie kan bijdragen aan het vergroten van het inzicht in de mechanismen welke OCS in stand houden; hoe compulsieve perseveratie leidt tot een vicieuze cirkel van twijfel en dissociatie. De bevindingen kunnen bijdragen aan de theoretische rationale van huidige behandelingen voor OCS, zoals Exposure en Respons Preventie.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3508 TC

NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3508 TC
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Patiënten met DSM-IV diagnose obsessieve compulsieve stoornis worden geïnccludeerd. Patiënten mogen SSRI's gebruiken, voor SSRI gebruik zal gecontroleerd worden in de analyses. Gezonde proefpersonen moeten gematched zijn op leeftijd en opleidingsniveau met de patiënten.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Individueen die onvoldoende vaardig zijn in de Nederlandse taal; en/of verslaafd zijn aan alcohol en/of drugs; en/of jonger dan 18 jaar zijn; en/of symptomen hebben uit het psychotisch spectrum worden uit het onderzoek geëxcludeerd. Patiënten die benzodiazepinen gebruiken worden geëxcludeerd. Gezonde proefpersonen worden geëxcludeerd wanneer zij een psychiatrische stoornis hebben.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	08-03-2013
Aantal proefpersonen:	50
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	04-09-2012
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL40786.041.12